

Vilde planter til fødevarer

Martin Jensen

Vilde planter som fødevare eller ingrediens – hvad er tilladt?

Lovgivning/toksikologi

Helle Buchardt Boyd, Senortoksikolog, cand.brom
hbb@dhigroup.com, 4516 9097

Temadag DHI 2013 'Tæm og æd vilde planter'

Fødevareresikkerhedsforordningen (EU forordning 178/2002)

Artikel 14

Krav til fødevareresikkerheden

1. Fødevarer må ikke markedsføres, hvis de er farlige.
2. Fødevarer betragtes som farlige, hvis de anses for at være:
  - a) sundhedsskadelige
  - b) uegnede til menneskeføde

Eks: Giftige planter

Hvis krav om forarbejdning, kogning, udvaskning for at eliminere gift skal der være tydelig anvisning om det.

Sundhedsskadelig (kemi eller mikroorganismer)

- a) Sandsynlige umiddelbare og/eller kortsigtede og/eller langsigtede indvirkning på sundheden hos personer, der indtager fødevaren, samt hos kommende generationer
- b) Fare for giftvirkning ved gentagen indtagelse over længere tid (akkumuleret gift virkning)
- c) Nogle forbrugere kan være særligt følsomme
- d) Planten selv, bakterier, svampe, toksiner på planten

Den der markedsfører, har ansvar for at foretage risikovurdering

- Hvis der er tale om en ny ("novel") fødevare, skal den godkendes
- "Novel food": ikke spist i nævneværdigt omfang i en EU-medlemsstat før maj 1997

Eksempler på novel food, der er godkendt

- Chia frø (frø *Salvia hispanica*)

Restauranter

- Novel foods-lovgivningen gælder også på restauranter
- Kontrollen med markedsføring af nye fødevarer ser ud til først og fremmest at gå efter kosttilskud og supermarkedernes hylder.
- Anbefalet at sikre sig dokumentation for at planterne har været spist i "nævneværdigt" omfang før 1997

Man har pligt til selv at lave en risikovurdering, hvis man vil sælge, servere eller forære vilde planter eller plantedele

- Hvis der er tale om en "novel food" skal risikovurderingen forhåndsgodkendes, og man skal have tilladelse til markedsføring
- Hvis planten kræver særlig tilberedning før den kan spises, eller hvis der er andre begrænsninger, skal man oplyse forbrugeren om det
- Brug af medicinske anprisninger kræver godkendelse som lægemiddel

Forvekslinger:

Ramsløg er ugiftig - men ligner

Høsttidløs: indeholder cholchisin, meget giftigt

Liljekonval: cardenolider, meget giftig

Skærmpantefamilien:

Kvan mv. ligner flere af de giftige skærmpantearter eks. Skarntyde

Nogle spiselige bregner – men

Ørnebregne (*Pteridium aquilinum*): Kræftfremkaldende og kan give blindhed

Spis kun små doser:

Vild pastinak, kvan, bjørneklo indeholder: Psoralener, Furocumarin.

Skovmærke: kumarin

Rabarber: oxal syre

Almindelig fuglegræs (*Stellaria media*) Nellikfamilien indeholder saponiner.

Kan give diarre og opkast ved meget store doser.

Forkert tilberedning:

Bønner og hyldebær : Cyanogene stoffer, lectiner i friske hyldebær, skal koges eller udvaskes for at eliminere giftstoffer.

Information om planter, deres indholdsstoffer og giftighed

Fødevarestyrelsen; Naturlige indholdsstoffer i fødevarerplanter og spisesvampe

http://www.foedevarestyrelsen.dk/Foedevarer/Naturlige_giftstoffer/Andre_naturlige_toksiner/Sider/forside.aspx

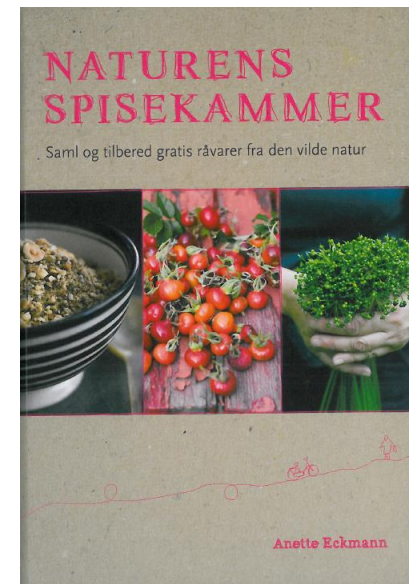
Giftlinjen, Bispebjerg hospital

<http://www.bispebjerghospital.dk/giftlinjen/forside/alt-om-gift/planter-og-svampe/P-listen.htm>

Kogebøger om vilde fødevarer:

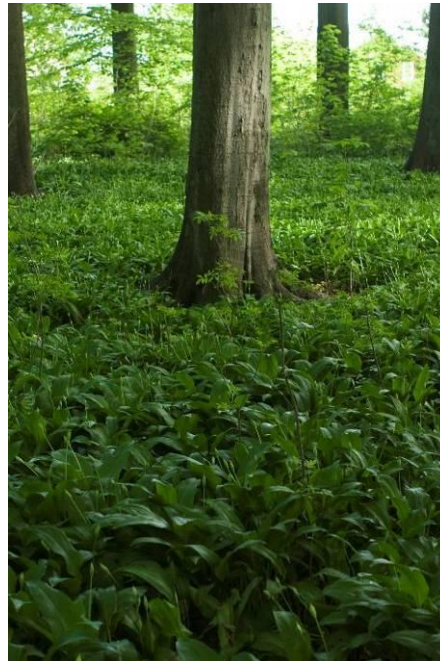
Anette Eckmann: Naturens spisekammer, 2013

Anemette Olesen: Spis dit ukrudt

Rapport for projektet

***Bevaring af plantegenetiske ressourcer
i de vilde slægtninge til jordbrugets
afgrøder***

Gitte K. Bjørn, Kell Kristiansen og Lars H. Jacobsen
Aarhus Universitet
Institut for Havebrugsproduktion
April 2011

Arternes forekomst og tilstand i dansk natur. (eksempel arter)

Mange græsser

Vild asparges

Sandløg

Ramsløg

Kølet løg

Purløg

Vårsalat (*Valeriana dentata*)

Lav skorzoner (*S. humilis*)

Strandsalat (*Lactuca tatarica*)

Tornet salat (*L. serriola*)

Vellugtende kamille (*matricaria recutita*)

Alm cikorie (*C. intybus* var *intybus*)

Strand gulero (*Daucus carota* ssp *gummifer*)

Kommen (*Carum carvi*)

Vild selleri (*Apium gravelones*)

Smalbladet timian (*Thymus serpyllum*)

Engsalvie (*Salvia pratensis*)

Alm. Merian (*Origanum vulgare*)

Læge kulsukker (*Symphytum officinale*)

Mosebølle, alm blåbær, tyttebær, alm.

Tranebær

Strandkål (*Crambe maritima*)

Alm hør (*Linum usitatissimum*)

+ mange frugt og bærarter

Mose porse (*Myrica gale*)

Løvfældende, rigt forgrenet op til 1,5 m høj busk. Tvebo. Blomstrer i marts-april. Vokser på en næringsfattig, fugtig bund i moser, klitheder og på heder. Hjemmehørende. Almindelig i Vest-, Midt- og Nordjylland, ellers sjælden

Myrica gale (mosepors).
Vangså Hede (Thisted
Kommune) den 13. juli
2010.

Begge konserverende i øl og mod bakterier

Humulus lupulus – almindelig humle

Alm. Humle (*Humulus lupulus*)
Flerårig slyngende urt op til 7 meter. Tvebo. Blomstrer i juli-august. Hjemmehørende, men også forvildet i store dele af Danmark. Hist og her i hele landet på næringsrig bund, i ellesumpe og skovbund. Der er en klonsamling af danske humleplanter. Aarhus Universitet har ansvaret for denne

Humulus lupulus (almindelig
humle). Nældemosen (Assens
Kommune) den 16. september
2009.

***Ribes spicatum* - vild ribs**

Vild ribs (*Ribes spicatum*) naturligt hjemmehørende
Op til 2 m høj busk. Ligner *R. rubrum*, men blade er oftest gråligt
hårede på undersiden. Blomstrer i maj. Bærret er rødt. Hist og her
i skov og hegn i hele Danmark. Kan krydse med *Ribes rubrum*
(haveribs) og danne fertile hybrider.

Ribes spicatum (vild ribs). Åsen (Næstved Kommune) den 1. juli 2010.

Dyrket ribs (*R. rubrum*)

Vild stikkelsbær (*R. uva-crispa*)

Solbær (*R. nigrum*) naturligt hjemmehørende

Ribes nigrum (solbær). Nørresø
(Faaborg-Midtfyn Kommune) den
23. juni 2009.

Vild brombær (*R. fruticosus*, *R. plicatus* mv)

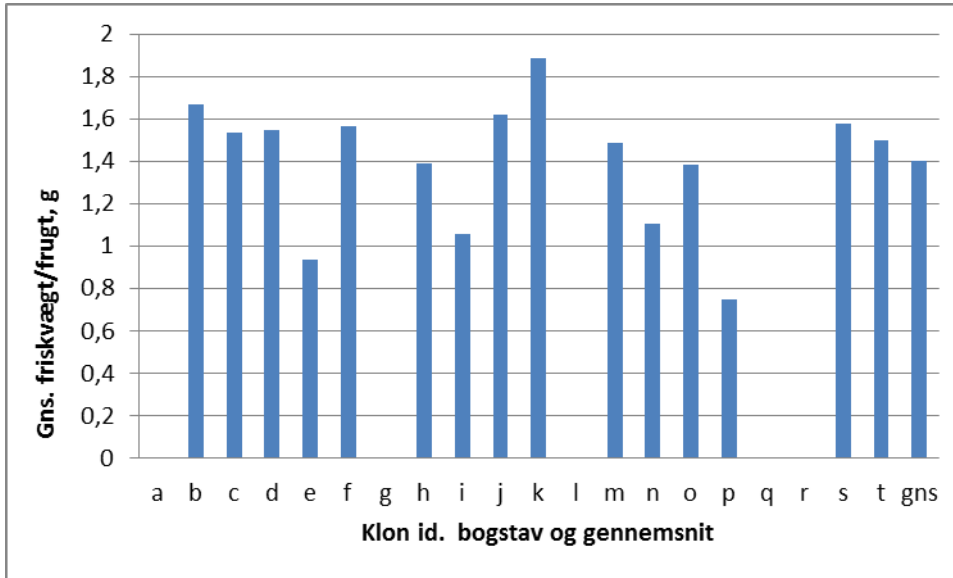
Vilde brombær genressourcer

Slutrapport

Juni 2014

Martin Jensen, AU Årslev

John Sørensen, Øhavets Syltetøj og Poul Clay

Dejlig rund, blød og nuancerig i smagen. Kernerne/frøene er markante og virker større end ved kultiverede bær, men det er med til at give den sin særlige smag. Netop som brombær-syltetøj skal smage

Anfred Pedersen og Jens Christian Schou 1989. Nordiske brombær. (*Rubus* sect. *Rubus*, sect. *Corylifolii* og sect. *Caesii*) AAU reports 21, Botanical Institute, Aarhus University. 1-213.

Mikael Landt 2010. Almindelig brombær. *Urt*, 34:3, 91-94.

Multebær (*R. chaemaemorus*)

Fra rapporten: Om forskel mellem vilde og dyrkede sorter af brombær ..... Højere sukker og syre indhold, højere farve og total fenol indhold

Opfattelsen af mere smag i de vilde frugter stemmer overens med en tyrkisk undersøgelse af Yilmaz et al. (2009), der sammenlignede 16 vilde indsamlede brombær kloner (*Rubus fruticosus*) med 9 dyrkede sorter. De fandt at frugter af de vilde brombær dyrket sammested som de dyrkede sorter typisk havde højere sukkerindhold (opløseligt tørstof), højere total titrerbar syre indhold og højere pH værdi end frugter af dyrkede sorter. De vilde brombær havde et sukkerindhold på gennemsnitligt 16,2 % mod de dyrkedes 11,6 %. Hos de vilde brombær var der eksempler på over 20 % sukkerindhold. Netop sukkerindholdet og syreindholdet spiller en stor rolle for den sensoriske oplevelse af frugten og det rigtige sukker/syre forhold er afgørende for et samlet godt smagsresultat. Analyse af indholdet af totalfenol herunder anthocyanin farvestofferne viste at de vilde brombær havde gennemsnitligt 951 mg (GAE ækvivalenter)/100 g friskvægt, mens de dyrkede sorter kun gennemsnitligt havde 758 mg GAE/100 g. Enkelte vilde kloner havde over 1300 mg GAE/100g. Indholdet af total fenoler korelerede med frugternes antioxidant egenskaber og signalerer at de vilde brombær måske er 'sundere' i relation til antioxidant egenskaber end frugter af de dyrkede sorter. I disse undersøgelser blev frugtstørrelsen også bedømt og her var friskvægt per frugtaf de vilde brombær typisk på 0,4 til 1,2 g, mens de dyrkede sorters frugter lå markant højere op til 5,4 g for Arapaho sorten.

Yilmaz, K.U., Zengin Y., Ercisly, S., Serce, S., Gunduz, K., Sengul, M., Asma, B.M. (2009) Some selected physico-chemical characteristics of wild and cultivated blackberry fruits (*Rubus fruticosus* L.) from Turkey. Romanian Biotechnological Letters, 14(1), 4152-4163.

Vaccinium uliginosum – almindelig mosebølle

Vaccinium uliginosum
(almindelig mosebølle).
Buderupholm (Rebild
Kommune) den 15. juli
2010.

Flerårig. Løvfældende dværgbusk. Blomstrer i maj-juni.
Vokser på mager tørvbund og tør hede. Almindelig i Vest-,
Midt-, og Nordjylland, sjældent i resten af landet

Vaccinium oxycoccos – almindelig tranebær

Vaccinium oxycoccos (almindelig
tranebær). Pedersker Plantage
(Bornholms Regionskommune) den
17. juni 2010.

Dværgbusk. 4-8 cm høj. Blomstrer i juni-juli. Vokser på
tørvbund eller hængesæk i fattigkær og højmoser.
Almindelig i Vest- og Nordjylland, sjældent i resten af
landet

Almindelig blåbær *Vaccinium myrtillus*

Clonal collection: 107 clones from 39 locations. Berries, seeds and cuttings

Lokalitetsliste (39)	
	Mols Bjerge
Almindingen	Mossø
Balkalyngen	Musebakkerne
Bøllemosen	Paradisbakkerne
Bønnerup Strand	Randbøl Hede
Børstingerød Mose	Rørbæk Sø
Draved Skov	Salgierhøj
Frederikshavn	Slotslyngen
Fuglsang	Sostrup Hede
Gærup Skov - Korinth	Stenholt Skov
Gadevang Hovmosen	Svanemose
Gilleleje Strandbakker	Svinkløv
Grene Sande	Tinnet Krat
Gudenåens Udspring	Tolne Bålhøj
Hammer Bakker	Ulbjerg Klint
Hem Hede	Ulvshale
Hønning Plantage	Vrads Bavnhede
Hårup Sande	Vranum Bakker
Kollemorten Krat	Øster Hurup
Legind Bjerge	Ålbæk

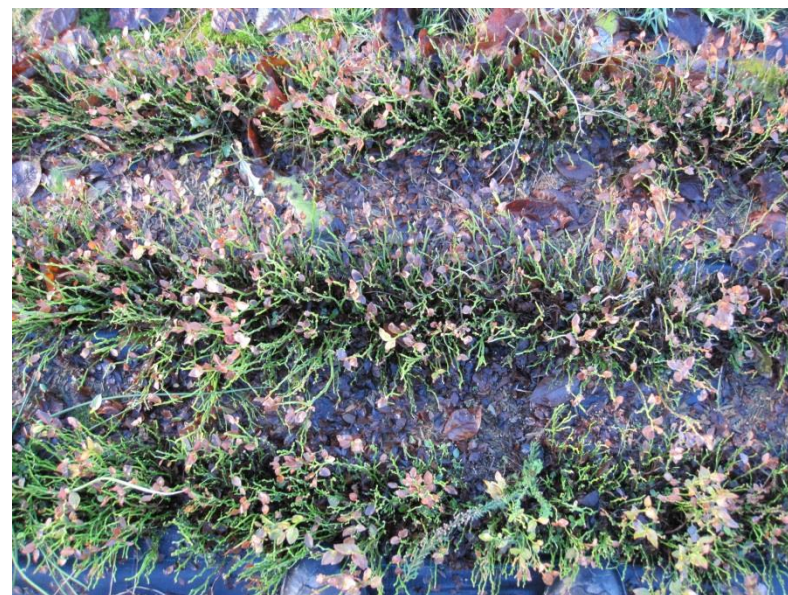

Udvikling af sorter i almindelig blåbær

En voksende 'Gen bank' ved AU

Forventet selektion af nye sorter med
mange og store bær i 2016-2017

Forsøg med dyrkning af almindelig blåbær hos Halskenbjerg Plantage, Sdr. Omme

Flere danske avlere af vild blåbær på vej

Mange danske vilde rosenarter:
Brug blomster og frugter (undgå
indre og ydre hår på frugt)

Mange arter plantet i
hegn og på
naturarealer
Frøplantager hos
danske træfrøfirmaer

Vild dyrkning- uden
gødning, vanding og
ukrudtsbekæmpelse

Hunderose *Rosa canina*

Rosa pimpinellifolia

Kun lidt viden om
denne art som fødevarer

Fødevarer af vilde planter: Træfrugter

Martin Jensen

Aarhus Universitet, Institut for Fødevarer, Kirstinebjergvej 10, 5792 Årslev, Danmark.

Høst og brug af vilde planter til fødevarer er blevet mere almindelig. For at gøre disse plante genetiske ressourcer tilgængelige for en større del af befolkningen og undgå at drive rovdrift på naturbestande, er der et behov for at udvikle en egentlig dyrkning af disse vilde plantearter og opnå mere viden om, dels hvilken variation der findes indenfor de vilde arter, dels hvordan disse vilde arter kan anvendes til produkter, der bærer den særlige vilde karakter i smag og tekstur.

Institut for Fødevarer arbejder i et projekt med 4 arter af vilde træfrugter: Slåen, skovvæble, vild mirabel og vild hassel. Vi undersøger hvordan der kan etableres en egentlig dyrkning af disse arter, hvilken variation i smag og kvalitetsaspekter, der findes indenfor arterne og hvordan de kan bruges til at udvikle nye fødevarerprodukter, hvor den vilde smag og oplevelse er bevaret.

Podninger af vilde skovsbletresser

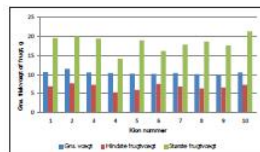
Vild mirabel varierer meget i frugtfarve, størrelse og smag. Vild mirabel kan f.eks. bruges til saft, juice, marmelader, vin, champagne, tørret frugt, chutney, balsamico og mange andre ting.

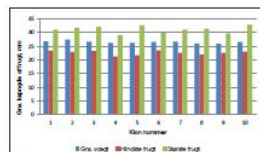
Ideen er at udvikle et sortiment af 'vilde fødevarer' baseret på en bæredygtig produktion af den vilde genetik. Fødevarerproduktionen sker i samarbejde med Restaurant BetaBeta i Århus og skal mundes ud i opskrifter og beskrivelse af hvordan de vilde råvarer kan anvendes.

Vilde æbler er små, grønne, faste i kødet og oftest meget syrlige ved modenhed og udviser meget lang holdbarhed henover efterår og vinter. Vilde æbler kan f.eks. bruges til pickles, tørret frugtskiver, salat tern, chutney, gelee.

Forskel på frugt vægt i 10 træer af vild mirabel.

Forskel på frugt længde i 10 træer af vild mirabel.

Slåen
Vild mirabel
Skovvæble
Vild hassel

Variation i frugt, plantesundhed og dyrkningsegenskaber

Mulighed for 'vild dyrkning'

Anvendelse af frugt til 'nye vilde fødevarerprodukter'
Katalog med opskrifter

Deltagere:
AU, Institut for Fødevarer
Restaurant BetaBeta, Århus
Dyrelund frøplantage
Naturstyrelsen

Skovæble – *Malus sylvestris*

Dyrelund, frøplantage, Lyngø

Vilde fødevarer projekt – igangværende
AU-Institut for Fødevarer

Udvalg af kloner

Dyrkning i plantage

Katalog over anvendelse og opskrifter til
'vilde fødevarer'

Bevarelse af vild smag og oplevelse

Slåen (*Prunus spinosa*)

Naturstyrelsens
frøplantage, Drastrup, v
Ålborg.

- Astringerende smag –
frys før brug
- Meget stærk
antioxidant
- Antibakteriel virkning

Vilde fødevarer projekt – igangværende AU-Institut for Fødevarer

Mål:

Udvalg af kloner

Dyrkning i plantage

Katalog over anvendelse og opskrifter til 'vilde fødevarerprodukter'

Bevarelse af vild smag og oplevelse i produkter

Kim Gravenhorst - Jacob Ljørring

HAVTORN

nordens citron

Hippophaë rhamnoides – almindelig havtorn

Op til 6 m høj løvfældende busk med grentorne. Tvebo. Blomstrer i maj-juni og producerer gul-orange frugter. Hjemmehørende f.eks. langs den jyske Vestkyst, men er endvidere udplantet mange steder i landet. Temmelig almindelig i kystnære områder
6 arter og mange underarter på verdensplan.

Ny kogebog september 2014

Havtorn bær indeholder en række plantestoffer, som gør at de vil være et værdifuldt bidrag til en alsidig kostsammensætning, der bakker op om befolkningens generelle sundhed. Det er især et højt indhold af vitaminer især C vitamin, olier herunder umættede fedtsyrer i en god balance, bioaktive steroler og fenoler, der gør havtorn værdifuld som bidrag til en sund og alsidig kost. Martin Jensen

Fragaria viridis - bakkejordbær

Flerårig urt. 5-15 cm høj og ligner skovjordbær, men med ingen eller korte overjordiske udløbere. Blomstrer maj-juni. Hjemmehørende. Hovedsageligt kendt fra Øerne og Nordjylland, fortrinsvis på kalkholdig bund på tørre bakker og skrænter i kystnære områder

Fragaria viridis (bakkejordbær). Jernhatten
(Syddjurs Kommune) den 21. maj 2010.

Skovjordbær (*F. vesca*)

***Allium ursinum* - ramsløg**

Allium ursinum (ramsløg).
Boserup Skov (Roskilde
Kommune) den 31. maj
2010.

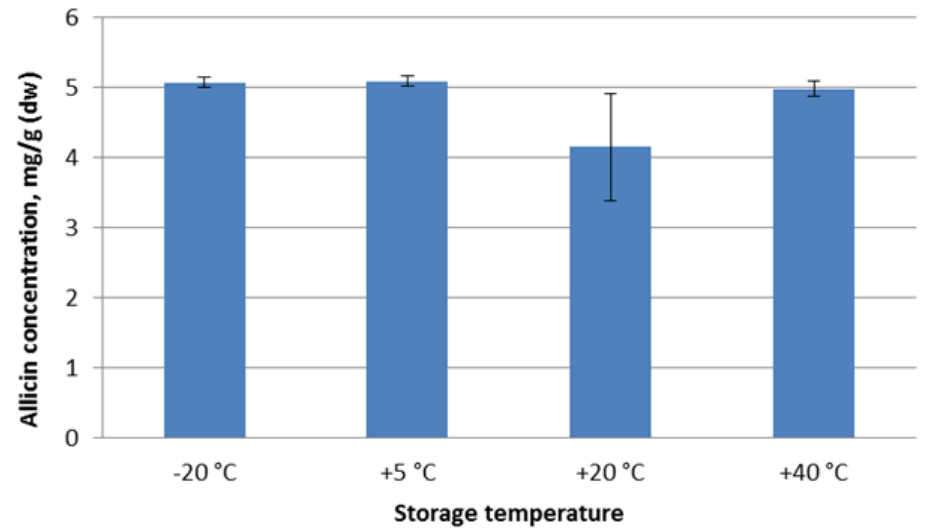
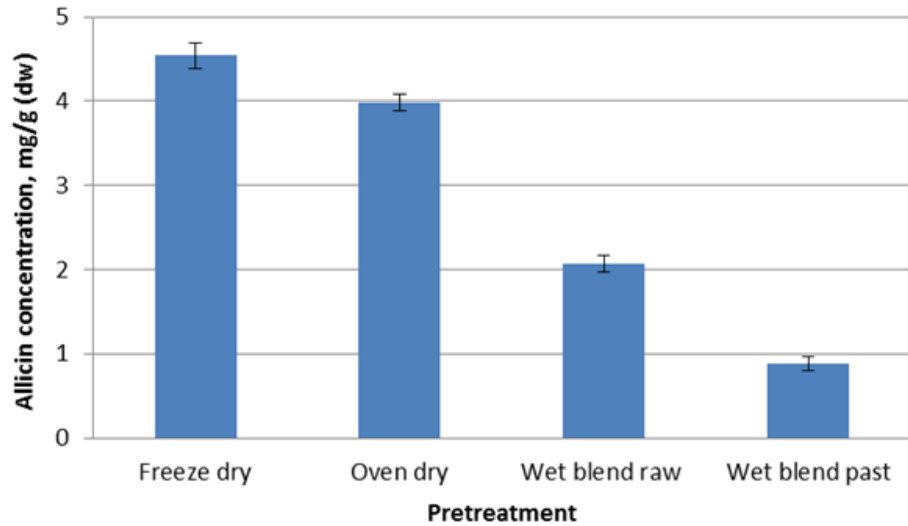
Flerårig. 25-40 cm høj urt. Blomstrer maj-juni.
Vokser i næringsrige, ofte kystnære skove.
Temeilig almindelig på Øerne, og i Østjylland,
ellers sjælden

R
a
m
s
l
ø
g

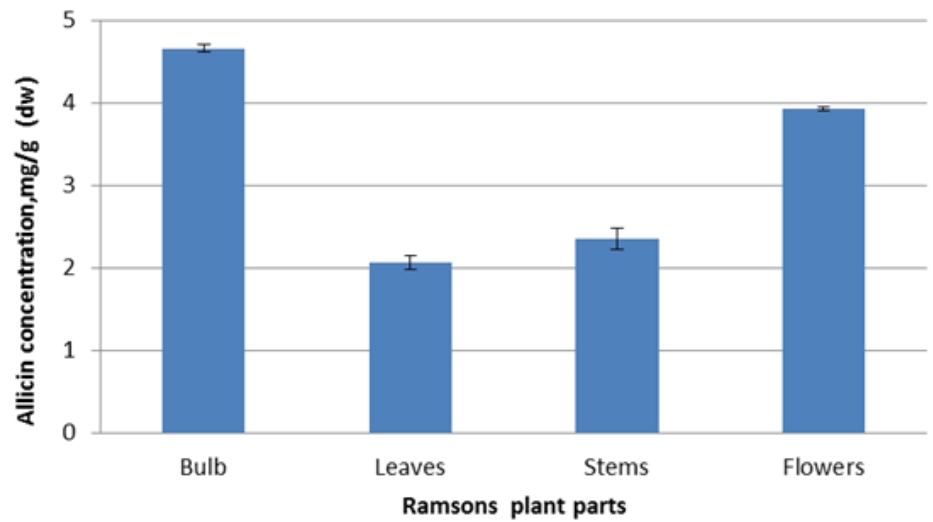
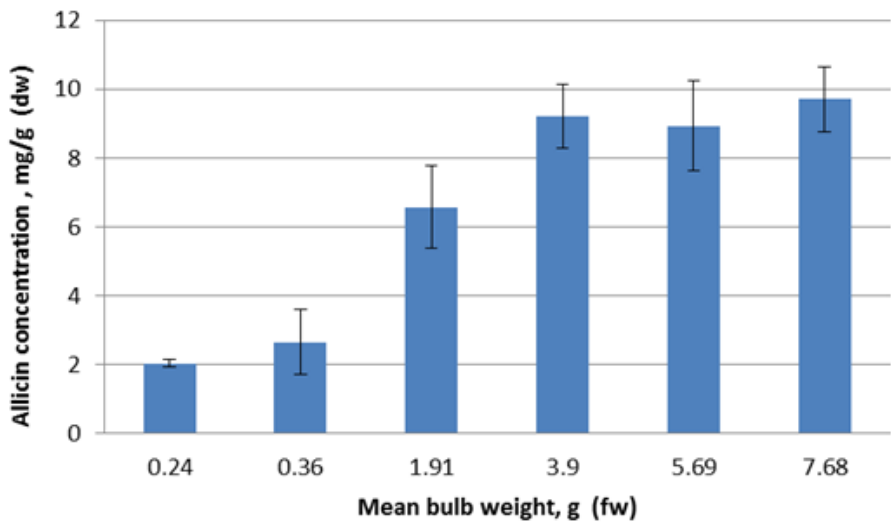

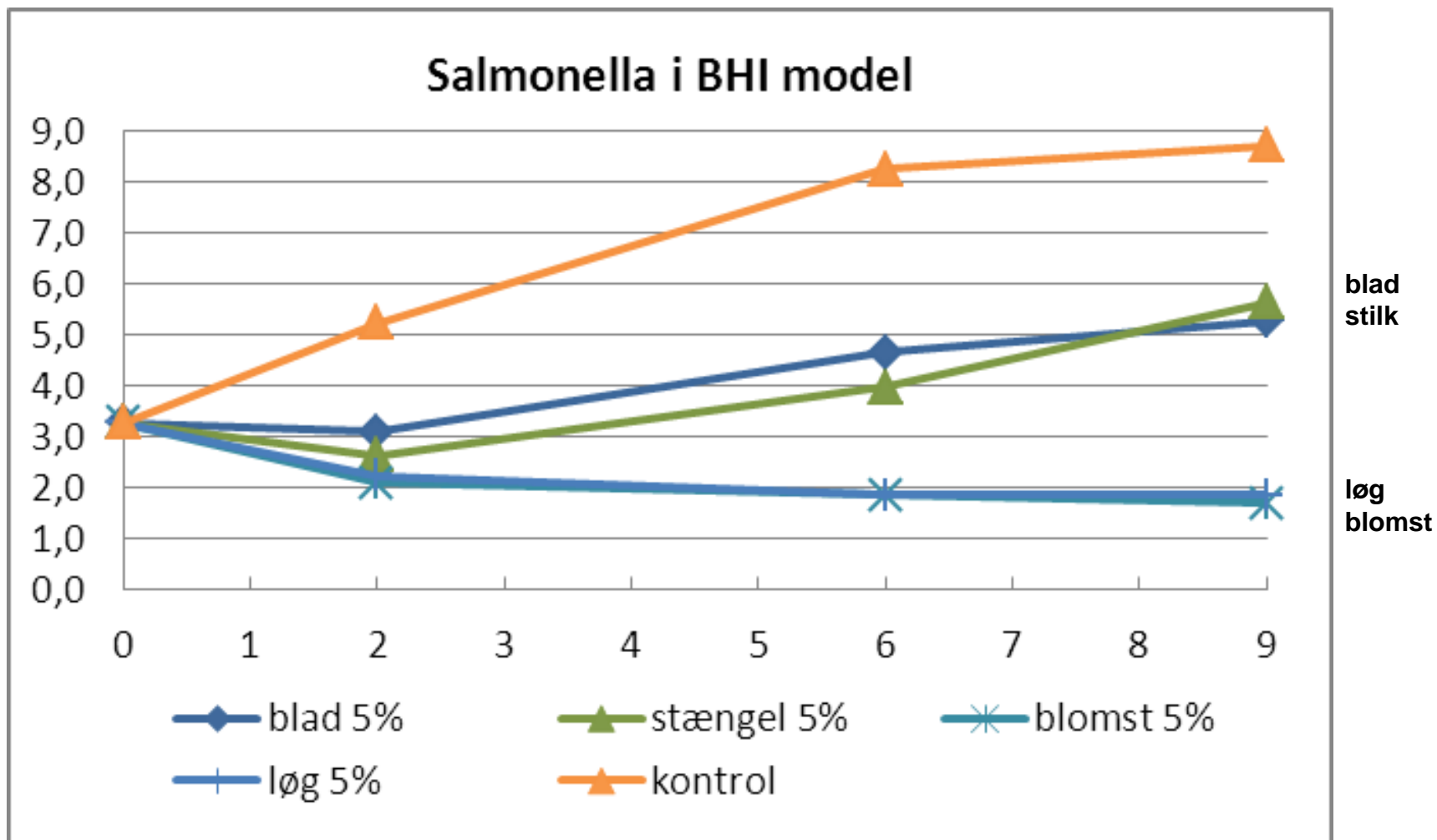
Ramsløg indhold af alicin

Effekt af behandling på indhold af alicin,

Lagring af frysetørret løgpulver i 4 uger ved 4 temperaturer

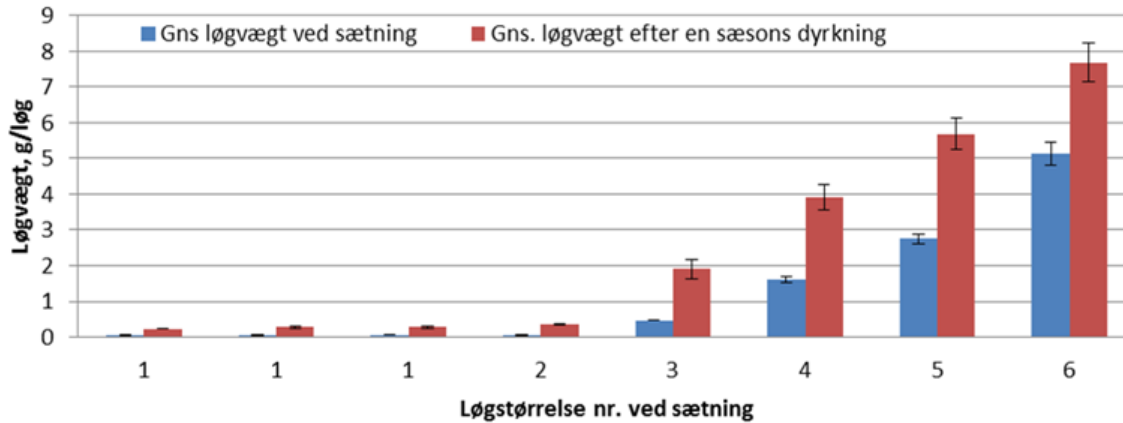

Ramsløg: Hæmmende effekt af blomst, blad, stængel og løg på **Salmonella** bakterier i bouillon model. (log bact count)

Økologisk
dyrkning af
ramsløg –
hvor hurtigt
vokser de?

Ramsløg dyrkning

Sammenligning af gns. gruppe løgstørrelser (friskvægt) ved sætning og de opnåede løgstørrelser (friskvægt) efter en sæsons dyrkning i økologisk koncept. Gruppe 1 er sat ved 3 planteafstande på 1,5, 2 og 2,5 cm.

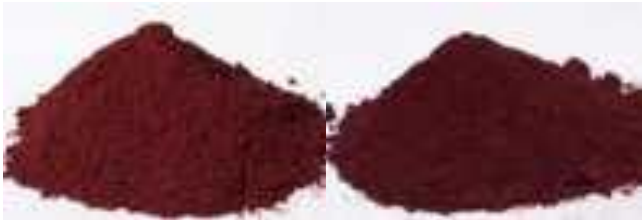
Frysetørret

Ovn tørret 50 °C

Frysetørret

Ovn tørret 50 °C

Aronia

Salvie

Peberrod

Slåen

Ramsløg

Sar

Ribs

Tyttebær

Tørringsmetode påvirker kvalitet af produceret pulver: Høj temperatur ødeligger bl.a. farvestoffer mens frysetørring er skånsom mod indholdsstoffer.

Beta vulgaris ssp. *maritima* - strandbede

Flerårig. Nedliggende 40-100 cm lange stængler. Blomster uanselige og samlet i nøgler. Blomstrer i juli-august. Hjemmehørende. Hist og her på stenede strandvolde i Storebæltsområdet

Beta vulgaris ssp. *maritima* (strandbede). Jernhatten (Syddjurs Kommune) den 21. maj 2010.

Crambe maritima - strandkål

Crambe maritima er en flerårig, 30-60 cm høj glat urt. Blomstrer i juni-juli. Skulpe toleddet. Det nederste led er goldt, mens de øvre led er kugleformet og indeholder et frø. Hjemmehørende. Den vokser på sandede og stenede strandbredder med opskyllet tang. Temmelig almindelig ved de indre kyster

Crambe maritima (strandskål). Røsnæs (Kalundborg Kommune) den 4. juni 2009.

Daucus carota ssp. *gummifer* - strandgulerod

Daucus carota ssp. *gummifer*
(strandgulerod). Fyns Hoved
(Kerteminde Kommune) den 7. august
2009.

To årig, 30-80 cm høj urt. Er rigt grenet fra grunden.
Blomstrer i juni-august. Vokser på stenede strandvolde.
Hjemmehørende og temmelig sjælden

Apium graveolens - vild selleri

Apium graveolens (vild selleri).
Fuglsang/Skejten (Guldborgsund
Kommune) den 19. august 2009.

Toårig, 30-120 cm høj urt. Bladene har stilkede afsnit og er mørkegrønne og glinsende. Blomstrer i juni-september. Vokser på strandenge og i brakvandsprægede strandsumpe. Hjemhørende. Sjælden. Indgår som dansk ansvarsart i henhold til den danske Gulliste (Stoltze og Pihl, 1998).

Carum carvi - kommen

Carum carvi (kommen). Bølshavn (Bornholms
Regionskommune) den 19. juni 2010.

Toårig. 25-60 cm høj. Blomstrer maj-juni. Vokser langs veje, på overdrev, på enge og ved beboelse. Hjemmehørende. Temmelig almindelig i hele landet.

Cichorium intybus var. *intybus* – almindelig cikorie

Cichorium intybus var. *intybus*
(almindelig cikorie). Ibjergvej (Faaborg-
Midtfyn Kommune) den 15. juli 2009.

Flerårig, 60-80 cm høj urt. Blomstrer juli-september. Vokser ved vejkanter og på agerjord. Indslæbt og forvildet. Almindelig i østlige Danmark, temmelig sjælden i Vest- og Nordjylland

Lactuca tatarica - strandsalat

Lactuca tatarica (strandsalat). Sønderby Klint (Assens Kommune) den 7. juli 2010.

Flerårig. 30-100 cm høj urt med udløbere. Blomstrer i juli-august. Vokser på sandstrand og affaldspladser. Sjælden. Findes kun i Lillebæltsområdet, Køge Bugt og på de Sydfynske Øer

Allium carinatum - kølet løg

Allium carinatum (kølet løg). Bønnet Slotsruin (Guldborgsund Kommune) den 18. august 2009.

Flerårig. 40-60 cm høj urt. Blomstrer i juli. Bladskederne cylindriske og bladene flade. Vokser på overdrev og i krat. Hjemmehørende. Meget sjælden, nu kun kendt fra Fyn, Falster og Nordsjælland

Allium vineale – almindelig sandløg

Allium vineale (almindelig sandløg). Lynæs Strand (Halsnæs Kommune) den 26. maj 2010.

Flerårig. 40-60 cm høj urt. Blomstrer i juli-august. Vokser på strandoverdrev og i krat. Hjemmehørende. Hist og her på Øerne og i Østjylland, i øvrigt sjælden

Asparagus officinalis – almindelig asparges

Asparagus officinalis
(almindelig asparges). Ristinge
Klint (Langeland Kommune)
den 24. juni 2009.

Flerårig. 60-100 cm høj urt. Blomstrer i juni-juli. Tvebo.
Naturligt forekommende langs kystnære skrænter og
overdrev, men der er også sekundære forekomster, som er
spredt fra enten de naturlige bestande eller fra dyrkning.
Hist og her især i den østlige del af landet

Hordeum secalinum - engbyg

Hordeum secalinum (engbyg).
Langebæk Skov (Vordingborg
Kommune) den 7. juli 2010.

Flerårig. Stråene er 20-80 cm høje. Blomstrer i juni-august.
Vokser på næringsrig, ret tør, humusrig, kun svagt saltholdig
bund på højtliggende strandenge, strandoverdrev, på diger
og enge i marskområder. Hjemmehørende. Forekommer hist
og her ved kysterne i Syd-, Vest- og Østjylland, på Fyn,
Sydsjælland, Lolland og Falster.

Konklusioner

- Udforsk men pas på, du har ansvar
- Vær helt sikker på sundheden og anvendelsen
- Saml kun med tilladelse til kommerciel brug
- Undgå at oversamle eller skamfere naturens planter, så du ikke udrydder planterne
- Saml gerne primært fra 'vild' dyrkede arealer med vild genetik

Hvis omfanget af brug af vilde planter skal vokse er der behov for dyrkning, - bak op om det med vildplanteavlere eller natur-ejere.

Tak for opmærksomheden og
rigtig god fornøjelse derude

